

PTEP 2018 **PTEP 2018**

ZBORNİK IZVODA

**XXX NACIONALNA KONFERENCIJA
PROCESNA TEHNIKA I
ENERGETIKA
U POLJOPRIVREDI
PTEP 2018
15 – 20. april, 2018.
BRZEĆE
HOTEL “JUNIOR”, SRBIJA**

NAUČNI ODBOR SKUPA

Inostrani članovi:

Prof. dr Tajana Krička, Univerzitet u Zagrebu, Hrvatska,
Prof. dr Stavros Vougioukas, Kalifornijski univerzitet Davis, USA,
Prof. dr Zuzana Hlavačova, Slovački poljoprivredni univerzitet, Nitra, Slovačka,
Prof. dr Zsuzsanna Fustos, Centralna poljoprivredna agencija i Corvin univerzitet,
Budimpešta, Mađarska,
Prof. dr Dorota Kręgiel, Tehnološki univerzitet u Lođu, Poljska,
Prof. dr Marko Dalla Rosa, Univerzitet u Bolonji, Italija,
Prof. dr Vlasta Vožarova, Slovački poljoprivredni univerzitet, Nitra, Slovačka,
Prof. dr Vangelče Mitrevski, Univerzitet "Sveti Kliment Ohridski" Bitolj, BJR Makedonija,
Prof. dr Costas Biliaderis, Aristotel univerzitet u Solunu, Grčka,
Prof. dr Cosmin Salasan, Banatski Univerzitet za Poljoprivredne Nauke i Veterinarsku
Medicinu Kralj Majkl I
Dr Branimir Šimić, Poljoprivredni institut Osijek, Hrvatska
Prof. dr Drago Šubarić, Prehrambeno-tehnološki fakultet Osijek, Hrvatska
Prof. dr Ingrid Bauman, Prehrambeno biotehnološki fakultet, Zagreb, Hrvatska,

Domaći članovi:

Prof. dr Mirko Babić, Poljoprivredni fakultet, Novi Sad, generalni sekretar PTEP,
predsednik,
Prof. dr Ljiljana Babić, Poljoprivredni fakultet, Novi Sad, potpredsednik PTEP,
Prof. emeritus dr Dragan Škorić, akademik SANU, predsednik odbora za selo u SANU,
Dr Goran Todorović, Institut za kukuruz "Zemun Polje", Beograd-Zemun,
Prof. dr Milica Radosavljević, Institut za kukuruz "Zemun Polje", Beograd -Zemun,
Dr Jovanka Lević, Institut za prehrambene tehnologije, Novi Sad,
Dr Olivera Đuragić, Institut za prehrambene tehnologije, Novi Sad,
Dr Milka Vujaković, Poljoprivredna stanica, Novi Sad,
Prof. dr Dušan Milić, Poljoprivredni fakultet, Novi Sad,
Prof. dr Filip Kulić, Fakultet tehničkih nauka, Novi Sad,
Prof. dr Miloš Tešić, akademik VANU, Fakultet tehničkih nauka, Novi Sad,
Prof. dr Ljiljana Mojović, Univerzitet u Beogradu, Tehnološko metalurški fakultet, Beograd,
nacionalni delegat u ISEKI -FA,
Dr Aleksandra Dimitrijević, Poljoprivredni fakultet Beograd,
Prof. dr Jelena Pejcin, Univerzitet u Novom Sadu, Tehnološki fakultet, Novi Sad,
Dr Lana Đukanović, Institut za zaštitu bilja i životnu sredinu, Beograd,
Dr Ivan Pavkov, Poljoprivredni fakultet, Novi Sad
Prof. dr Maša Bukurov - Univerzitet u Novom Sadu, Fakultet tehničkih nauka, Novi Sad i
Dr Milivoj Radojčin, Poljoprivredni fakultet, Novi Sad.

Izdavač

Nacionalno društvo za procesnu tehniku i energetiku u poljoprivredi, Novi Sad,
Trg Dositeja Obradovića 8

Suizdavač

Poljoprivredni fakultet, Novi Sad, Trg Dositeja Obradovića 8

Odgovorni urednik: Prof. dr Mirko Babić

Glavni urednik: dr Milivoj Radojčin

Urednici

Prof. dr Ivan Pavkov

Prof. dr Ljiljana Babić

Za izdavača: dr Velimir Lončarević

Tehnička priprema: dr Milivoj Radojčin, Krstan Kešelj, MSc

Elektronski: Nacionalno društvo za procesnu tehniku i energetiku u poljoprivredi

Tiraž: 200

ISBN: 978-86-7520-428-2

E-mail: ptep@ptep.org.rs

www.ptep.org.rs

ORGANIZATORI SKUPA:

NACIONALNO DRUŠTVO ZA PROCESNU TEHNIKU
I ENERGETKU U POLJOPRIVREDI, NOVI SAD.

UNIVERZITET U NOVOM SADU, POLJOPRIVREDNI FAKULTET
DEPARTMAN ZA POLJOPRIVREDNU TEHNIKU, NOVI SAD,

SUORGANIZATORI SKUPA:

Institut za prehrambene tehnologije u Novom Sadu,
ISEKI FOOD Association, Wiena,
Institut za kukuruz "Zemun Polje", Zemun,
Fakultet tehničkih nauka, Novi Sad,
Tehnološki fakultet, Novi Sad.

POČASNI ODBOR SKUPA:

Prof. dr Nedeljko Tica, Dekan Poljoprivrednog fakulteta, UNS Novi Sad,
Mladen Šarčević, Ministar za prosvetu, nauku i tehnološki razvoj Republike Srbije,
Prof. dr Paola Pitia, predsednik ISEKI Food Association,
Prof. dr Viktor Nedović, Pomoćnik ministra za prosvetu, nauku i tehnološki razvoj Republike Srbije,

Mr Vuk Radojević, Pokrajinski sekretar za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo, APV,
Prof. dr Zoran Milošević, Pokrajinski sekretar za visoko obrazovanje i naučnoistraživačku delatnost, APV,

Dr Olivera Đuragić, Direktor Instituta za prehrambene tehnologije, UNS Novi Sad,
Dr Branka Kresović, Direktor Instituta za kukuruz "Zemun Polje", Beograd – Zemun,
Prof. dr Radomir Malbaša, Dekan Tehnološkog fakulteta, UNS Novi Sad,
Prof. dr Rade Doroslovački, Dekan Fakulteta tehničkih nauka, UNS Novi Sad,
Dr Velimir Lončarević, Predsednik Nacionalnog društva za procesnu tehniku i energetiku u poljoprivredi, Institut za ratarstvo i povrtarstvo, Novi Sad i
Prof. dr Mirko Babić, Generalni sekretar Nacionalnog društva za procesnu tehniku i energetiku u poljoprivredi, Poljoprivredni fakultet, UNS Novi Sad

ORGANIZACIONI ODBOR SKUPA:

Dr Velimir Lončarević, Predsednik Nacionalnog društva za procesnu tehniku i energetiku u poljoprivredi, Institut za ratarstvo i povrtarstvo, Novi Sad,
Prof. dr Mirko Babić, gen. sekretar društva PTEP, Poljoprivredni fakultet, Novi Sad,
Danka Dujović, dipl.ing, „PKB Korporacija“ Beograd,
Slavko Ivanišević, dipl.ing, "Jedinstvo" – Apatin,
Milivoj Radin, dipl.ing, Institut za ratarstvo i povrtarstvo, Novi Sad,
Mr Miloš Crevar, Institut za kukuruz "Zemun Polje", Beograd-Zemun,
Prof. dr Vera Lazić, Tehnološki fakultet, Novi Sad,
Dr Radmilo Čolović, Institut za prehrambene tehnologije, Novi Sad,
Dr Ivan Pavkov, Poljoprivredni fakultet, Novi Sad,
Mr Miladin Kostić, Institut za ratarstvo i povrtarstvo, Novi Sad,
Snježana Pupavac, dipl.ing, "Eko-lab", Beograd,
Dr Milivoj Radojčin, Polj. fakultet, Novi Sad,
Mirko Protić, "Agromarket"-"Agroseme", Kikinda ,
Nemanja Ivković, "Victoria logistic", Novi Sad,
Dr Jelena Filipović, Institut za prehrambene tehnologije, Novi Sad
Zoran Stamenković, MSc, Polj. fakultet, Novi Sad i
Krstan Kešelj, MSc, Polj. fakultet, Novi Sad.

POKROVITELJI SKUPA:

Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja, Republike Srbije,
Izvršno veće AP Vojvodine:

Pokrajinski sekretarijat za visoko obrazovanje i naučno-istraživačku
delatnost i

Pokrajinski sekretarijat za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo

SPONZORI

GLAVNI SPONZORI

**30. NACIONALNE KONFERENCIJE PROCESNA TEHNIKA I ENERGETIKA U
POLJOPRIVREDI PTEP 2018**

7. SEMINARA ZA TEHNOLOGE I RUKOVODIOCE SILOSA I DORADE SEMENA

GENERALNI SPONZORI

OFFICINE MINUTE, Villorba, Italy

PETKUS BALKAN DOO, Zrenjanin, Srbija

VICTORIALOGISTIC

VICTORIA LOGISTIC, Novi Sad, Srbija

ZLATNI SPONZORI

BÜHLER GROUP, Novi Sad, Srbija

SREBRNI SPONZOR

PERRY ENGINEERING LTD, Dunkeswell, Velika Britanija

BRONZANI SPONZOR

TERMOPLIN, Smederevska Palanka

DRAGOCENI SPONZORI:

Agrimax, Vrbas,
Agrosava Chemical, Beograd,
Agroseme - Agromarket, Kikinda,
Antić klimatizacija, Beograd,
Banat seme, Zrenjanin,
BC Hibridi, Sombor-Kula,
Bio Spin, Novi Sad
Centrogas, Novi Sad,
Cimbria - GSI, Danska - USA
Cosun Seed, Sremska Mitrovica,
Eko Lab, Beograd,
Elixir grupa, Šabac
Institut PKB Agroekonomik, Beograd,
Institut za kukuruz "Zemun Polje", Beograd - Zemun
Kantar, Novi Banovci,
KWS Srbija, Beograd
Libela Elsi, Novi Sad,
Mirić servis, Laćarak,
Omega, Čačak,
Hrastovača, Požarevac,
Rebis, Novi Sad,
Tehnika komerc, Novi Sad
Tehnomehanika, Novi Sad,
Žitozaštita, Beograd,

UTICAJ STAROSTI SEMENA NA KVALITET RAZLIČITIH SORATA LUCERKE

*Ratibor ŠTRBANOVIĆ¹, Dobrivoj POŠTIĆ¹, Danijela RISTIĆ¹,
Jordan MARKOVIĆ², Snežana JOVANOVIĆ³, Marijenka TABAKOVIĆ³,
Rade STANISAVLJEVIĆ¹*

¹*Institut za zaštitu bilja i životnu sredinu, Beograd, Teodora Drajzera 9*

²*Institut za krmno bilje, Kruševac, Globoder bb*

³*Institut za kukuruz, Beograd, Slobodana Bajića 1*

E-mail: ratibor.strbanovic@yahoo.com

Plava lucerka (*Medicago sativa* L.) je zbog svih svojih osobina najvažnija krmna biljka u našoj zemlji. Veliki značaj lucerke se ogleda u proizvodnji kvalitetne kabaste hrane, ali je i seme lucerke vredna i kurentna roba na domaćem i inostranom tržištu. Areal gajenja lucerke je na svim kontinentima u više od 80 zemalja, od umereno hladnog do tropskog pojasa. Široka geografska rasprostranjenost lucerke uslovljena je njenom velikom adaptabilnošću na različite klimatske i zemljišne uslove. Zasnivanje useva krmnih biljaka vrši se direktnom setvom semena. Obzirom na te okolnosti, brza i uniformna pojava snaznih klijanaca lucerke je veoma značajna kako bi se osigurala visoka uniformnost klijanaca, što utiče na početnu fazu razvoja useva, a kao rezultat svega je visok i stabilan prinos. Sve ovo ukazuje na važnost izbora semena dobrog kvaliteta. U ovom radu je ispitivan uticaj starosti semena na kvalitet tri različite sorte lucerke (Kruševačka 28, NS-Banat i Čačanka-10). Seme ispitivanih sorata lucerke čuvano je pet godina u papirnim kesama u kontrolisanim uslovima temperature i relativne vlažnosti vazduha. Zatim je ispitivana klijavost semena različitih sorata lucerke starosti pet godina u kljalistu na temperaturi od 20°C u mraku, deset dana (prema Pravilniku o ispitivanju kvaliteta semena poljoprivrednog bilja 47/87). Dobijeni rezultati ukazuju da je starost semena značajno uticala na ukupnu klijavost, nenormalne klijanice, tvrdo i mrtvo seme. Najveća klijavost je ostvarena iz semena starog dve godine, pri tome uticaj sorte je takodje statistički značajno delovao na ukupnu klijavost, kao i interakcija starost semena x sorta ($P \leq 0,05$).

Ključne reči: lucerka, seme, kvalitet, starost.

Napomena: Ovaj rad je rezultat istraživanja na projektu TR.31057 i TR.31018, koji je finansiran od strane Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije.